

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
Digital Leadership of School Administrators in Schools under the
Rayong Primary Educational Service Area Office 1

กรองกาญจน์ จันทรวงษ์¹ และ นิษรา พรสุรวิงษ์²
Gronggarn Chansoong¹ and Nissara Pronsurivong²
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
North Bangkok University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: ¹Gronggarn.chan@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูจำนวน 337 คน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม และการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติค่าที (t-test) สถิติค่าเอฟ (F-test) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ครูที่มีเพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ทำงานที่ต่างกัน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ขนาดสถานศึกษาที่ต่างกัน มีความแตกต่างกัน 3) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีทั้งหมด 4 ด้าน 20 แนวทาง 3.1 ด้านการรู้ดิจิทัล ประกอบด้วย 1) ความรู้และทักษะด้านดิจิทัลของผู้บริหาร 2) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงาน 3) จริยธรรมและแบบอย่างในการใช้ดิจิทัล 4) การพัฒนาองค์กรสู่ยุคดิจิทัล 3.2 ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ประกอบด้วย 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัลที่ชัดเจน 2) การเชื่อมโยงวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติ 3) การสื่อสารวิสัยทัศน์ดิจิทัล 4) การขับเคลื่อนองค์กรสู่การเปลี่ยนแปลง 3.3 ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล 1) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงานร่วมกัน 2) การสร้างบรรยากาศองค์กรแห่งการเรียนรู้ดิจิทัล 3) การเป็นแบบอย่างด้านการใช้ดิจิทัลของผู้บริหาร 3.4 ด้านการสื่อสารดิจิทัล 1) การใช้การ

สื่อสารดิจิทัลในการบริหารจัดการ 2) ประสิทธิภาพของการสื่อสารผ่านช่องทางดิจิทัล 3) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมผ่านการสื่อสารดิจิทัล

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; ภาวะผู้นำดิจิทัล; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to: 1) examine the level of digital leadership of school administrators; 2) compare the digital leadership of school administrators classified by educational level, work experience, and school size; and 3) explore guidelines for enhancing digital leadership among school administrators. The sample consisted of 337 teachers selected through stratified random sampling, using school size as the sampling unit, followed by simple random sampling through lottery drawing. The research instruments included a questionnaire and an interview form. The statistical techniques used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test. Content analysis was employed for qualitative data.

The research findings were as follows: 1) The overall and individual aspects of digital leadership among school administrators under Rayong Primary Educational Service Area Office 1 were rated at the highest level. 2) Teachers with different genders, educational levels, ages, and work experiences demonstrated statistically significant differences in their overall opinions regarding the digital leadership of school administrators at the .01 level. However, there were no significant differences in opinions when classified by school size. 3) The guidelines for developing digital leadership among school administrators consisted of four dimensions with 20 approaches, as follows: 3.1 Digital Literacy: (1) Digital knowledge and skills of administrators (2) Application of digital technology in administration (3) Ethics and role modeling in digital use (4) Organizational development toward the digital era 3.2 Digital Vision: (1) Establishing a clear digital vision (2) Linking vision to practice (3) Communicating the digital vision (4) Driving organizational change 3.3 Digital Culture Building: (1) Promoting the use of digital technology for collaborative work (2) Creating a digital learning organization climate (3) Administrators serving as digital role models 3.4 Digital Communication: (1) Utilizing digital communication for management (2) Effectiveness of communication through digital channels (3) Promoting participation through digital communication

Keywords: Leadership; Digital Leadership; School Administrators

บทนำ

ปัจจุบันไทยก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ ทำให้ภาคการเมือง การปกครอง ตลอดจนระบบเศรษฐกิจดำเนินไปอย่างรวดเร็วท่ามกลางการแข่งขันที่ทวีความเข้มข้น ไกรยส ภัทรวาท (2559) ระบุว่า การเข้าถึงข้อมูลออนไลน์จำนวนมากอย่างต่อเนื่องได้ส่งผลให้คุณลักษณะของเยาวชนเปลี่ยนไป ขณะเดียวกัน รัฐบาลได้ประกาศนโยบาย “ไทยแลนด์ 4.0” เพื่อนำพาชาติให้หลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางไปสู่ระดับที่สูงขึ้น โดยอาศัยนวัตกรรมและการยกระดับทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพเป็นฟันเฟืองหลักในการก้าวไปข้างหน้า สอดคล้องกับ อภิลิทธิ์ ทนคำดี (2560) กล่าวว่า การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือหลักในการยกระดับศักยภาพคนไทย เพื่อเตรียมกำลังแรงงานให้พร้อมเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สู่อุตสาหกรรมในเวทีระดับภูมิภาคและนานาชาติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิรากร เจริญเชื้อ (2565) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทปัจจุบันที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารจำเป็นต้องปรับตัวให้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ตลอดจนขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมายอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของ Flanagan and Jacobson (2003) ที่มองว่าภาวะผู้นำดิจิทัลเป็นพฤติกรรมของผู้นำที่ยึดมั่นในภารกิจด้านการจัดการ ประสพการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน โดยกำหนดวิสัยทัศน์และเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนการศึกษา นอกจากนี้ Stodd (2014) ยังอธิบายว่าภาวะผู้นำดิจิทัลเป็นรูปแบบการนำที่ช่วยเชื่อมโยงการทำงานระหว่างโครงสร้างองค์กรกับบริบททางสังคมที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง พิมพิลา อำนวย (2566) ภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษา แสดงออกถึงการมีวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในการกำหนดทิศทางอย่างมีขั้นตอนเป็น ระเบียบแบบแผนในการติดตามดูแลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรนำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นแบบอย่างในการพัฒนาวิชาชีพด้าน เทคโนโลยีดิจิทัล สร้างวัฒนธรรมความร่วมมือกับครู ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา/กรณีพื้นที่

ดังนั้น การศึกษาเรื่องภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จึงสำคัญในการพัฒนาการศึกษาให้สามารถผลิตกำลังคนที่มีทักษะดิจิทัล มีความยืดหยุ่น และพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงานยุคใหม่ สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศในระยะยาว จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร และเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาภาวะผู้นำในยุครหัสดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
3. ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

สถานภาพส่วนบุคคลที่ต่างกัน มีระดับภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของภาวะผู้นำดิจิทัล

สต็อดด์ (Stodd) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง ลักษณะการบริหารที่คอยประสานรอยต่อระหว่างหน่วยงานทั้งแบบเป็นทางการและกึ่งทางการ เพื่อสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ นับเป็นบทบาทสำคัญในยุคปัจจุบันที่ทุกสถาบันต้องเผชิญกับความผันผวนอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้การจัดการต้องมีความยืดหยุ่นและพร้อมรับมือกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที

ปอ ไกรวิญญู (2560) กล่าวว่า ความจำเป็นของภาวะผู้นำในยุคนี้เกิดขึ้นเพราะทุกคนล้วนถูกดึงดูดเข้าสู่โลกออนไลน์อย่างเต็มตัว ซึ่งก้าวข้ามจากการเป็นแค่ผู้ใช้งานไปสู่การหลอมรวมวิถีชีวิตเข้ากับเทคโนโลยี นำมาสู่การพลิกโฉมครั้งใหญ่ทั้งในมิติของเครื่องมือ บุคลากร และภาคธุรกิจ ล้ำพั้งแรงขับเคลื่อนจากคนเพียงคนเดียวไม่อาจสร้างผลสัมฤทธิ์ได้ เปรียบเทียบกับการปฏิรูปในด้านอื่น ๆ ที่งานจะลุล่วงไม่ได้เลยหากไร้แรงหนุนที่แข็งแกร่ง ท้ายที่สุดแล้ว ความสำเร็จเหล่านี้จึงขึ้นอยู่กับการผลักดันอย่างจริงจังจากผู้บริหารระดับสูงที่สุดนั่นเอง

กัญญา แซ่มซ้อย (2560) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของผู้บริหารที่สะท้อนความเชี่ยวชาญด้านการประยุกต์ใช้นวัตกรรม เพื่อยกระดับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ควบคู่ไปกับการมีวิสัยทัศน์และศักยภาพในการผลักดันให้คณะครูรวมถึงบุคลากร สามารถนำเครื่องมือสมัยใหม่มาผสมผสานกับการสอนได้อย่างตอบโจทย์บริบทของผู้เรียน

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมและบทบาทของผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา สามารถบูรณาการให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียนและบุคลากร เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลอย่างยั่งยืน

ความสำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัล

ทวิสันต์ วิชัยวงศ์ และยุภาพร ยุภาศ (2562) กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัลว่า ผู้นำต้องมีความสามารถในการสื่อสารและสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร เพื่อขับเคลื่อนองค์กรสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ โดยเน้นการกระตุ้นทางปัญญา การสนับสนุน ขอมรับคุณค่า ความหลากหลายของบุคลากรภายในองค์กรอย่างเหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานในยุคดิจิทัล

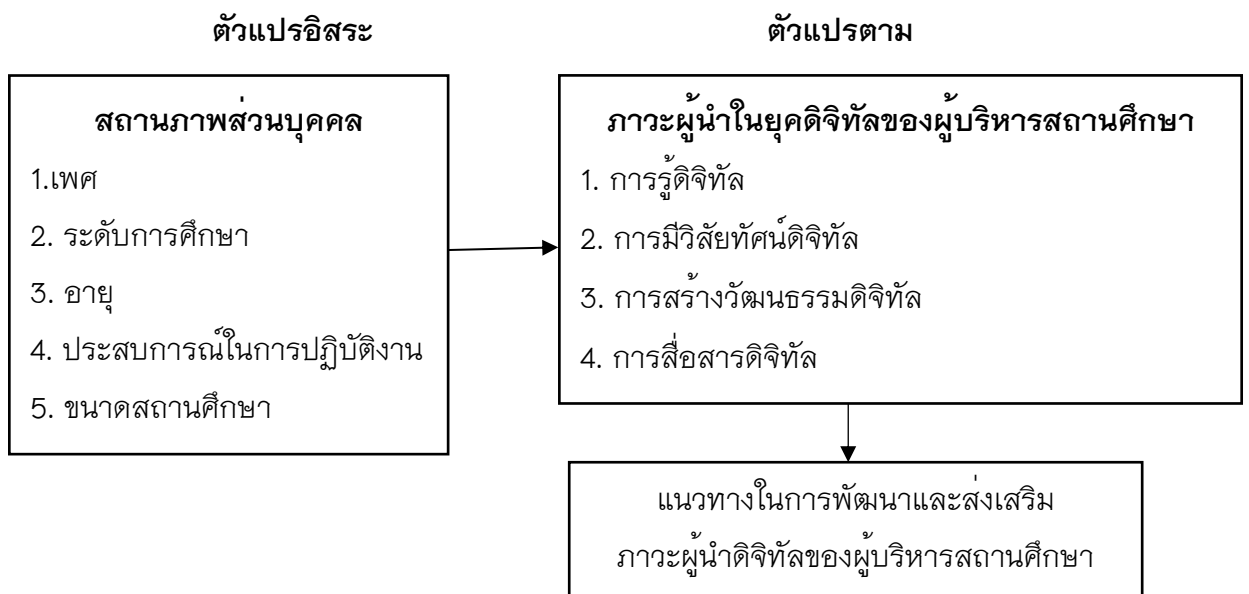

เกตุชญา วงษ์เพิก(2564) กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัลว่าเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เนื่องจากระบบการศึกษาเดิมยังไม่สามารถเตรียมผู้เรียนให้พร้อมต่อโลกอนาคตได้อย่างแท้จริง ผู้นำดิจิทัลจึงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดเชิงสร้างสรรค์ การคิดอย่างเป็นอิสระ และความสามารถในการประยุกต์ใช้การเรียนรู้ในสถานการณ์ใหม่ เพื่อรองรับความท้าทายในยุคปัจจุบัน

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล เป็นทักษะที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทั้งระดับบุคคล องค์กร และระบบ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการเป็นต้นแบบการยอมรับและบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้นำดิจิทัลต้องสามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ สนับสนุนและเสริมพลังบุคลากร เปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม เคารพความหลากหลาย และกระตุ้นศักยภาพการคิดสร้างสรรค์ เพื่อขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเตรียมผู้เรียนสู่โลกอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิด ซึ่งได้มาจากการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของ Sullivan (2017); Krishnamurthi (2017); Gorton and Gorton (2018); เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559); จิรพล สังข์โพธิ์, สุวรรณ จันทิวาสารกิจ และ เสาวนีย์ อยู่ดีรัมย์ (2560); ชูชาติ พุทธิลา (2561); ภาณุมาศ จันทร์ศรี (2562); สุจรรยา ชาวสกุล (2563); สุขญา โกมลวานิช (2563); จิตรกร จันทร์สุข และ จิรนนท์ วัชรกุล (2564) จากการศึกษาสรุปองค์ประกอบได้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้ดิจิทัล 2) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 3) การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล 4) การสื่อสารดิจิทัล

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ครูในสังกัดมีจำนวน 2,147 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamane (1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 337 คน โดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามตามกรอบแนวคิดการวิจัย โดยแบ่งเป็น 4 ด้านได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้ดิจิทัล 2) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 3) การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล 4) การสื่อสารดิจิทัล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าของ Likert แบบสอบถามดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทดสอบแบบสอบถามกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach) เท่ากับ .902 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ขั้นตอนการวิจัย

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล และนำหนังสือขอความร่วมมือจากคณะศึกษาศาสตร์ไปขออนุญาตและความร่วมมือจากคณะครูสังกัดที่ได้รับการสุ่มให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยประสานงานกับต้นสังกัด เพื่อขอความร่วมมือให้ประสานงานกับคณะครูในสถานศึกษา โดยผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามเป็นคิวอาร์โค้ด โดยข้อมูลทั้งหมดจะเชื่อมโยงมาที่ฐานข้อมูล Google Form ที่ผู้วิจัยได้จัดตั้งระบบไว้
4. เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามทั้งหมด 337 ชุด นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยนำแบบสอบถามไปสอบถามครูที่ได้รับการสุ่มให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 337 คน เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ยเป็นช่วงคะแนน

4. เปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อายุ โดยใช้สถิติ t-test และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน โดยใช้สถิติ F-test
5. ปัญหาและอุปสรรคร่วมแนวทางแก้ไขและพัฒนา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่และร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการรู้ดิจิทัล	4.55	0.249	มากที่สุด	2
2. ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	4.54	0.266	มากที่สุด	4
3. ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล	4.56	0.246	มากที่สุด	1
4. ด้านการสื่อสารดิจิทัล	4.55	0.257	มากที่สุด	3
รวม	4.55	0.201	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.55, S.D. = 0.201) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.56, S.D. = 0.246) รองลงมาคือ ด้านการรู้ดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.55, S.D. = 0.249) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.54, S.D. = 0.266) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร	เพศ		ระดับการศึกษา		อายุ		ประสบการณ์การทำงาน		ขนาดสถานศึกษา	
	t	P-Value	t	P-Value	t	P-Value	F	P-Value	F	P-Value
1. ด้านการรู้ดิจิทัล	0.855**	0.000	-1.358	0.175	7.508**	0.000	6.710**	0.000	2.295	0.078
2. ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	-0.496**	0.000	-2.071*	0.035	10.880**	0.000	11.352**	0.000	1.130	0.337
3. ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล	-2.853**	0.003	-3.021**	0.005	8.202**	0.000	8.469**	0.000	0.316	0.814

ภาวะผู้นำ ดิจิทัล ของผู้บริหาร	เพศ		ระดับการศึกษา		อายุ		ประสบการณ์ การทำงาน		ขนาดสถานศึกษา	
	t	P-Value	t	P-Value	t	P-Value	F	P-Value	F	P-Value
4. ด้านการ สื่อสารดิจิทัล	-2.239**	0.003	-3.210**	0.002	8.202**	0.000	7.433**	0.000	0.517	0.329
รวม	-1.511**	0.000	-3.248**	0.003	14.021**	0.000	13.470**	0.000	1.151	0.329

ผลการวิจัยพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน โดยภาพรวม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่ขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน มีความไม่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ที่ 3 ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ผู้บริหารมีการสร้างบรรยากาศการทำงานที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างแพร่หลาย ทั้งในด้านการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการปฏิบัติงาน โดยส่งเสริมองค์ความรู้ดิจิทัล การสร้างนวัตกรรม และการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อให้การบริหารและการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพและทันสมัย

ด้านการรู้ดิจิทัล ผู้บริหารควรใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและอินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และเป็นระบบ เพื่อประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ การเรียนการสอน และการพัฒนานวัตกรรมในองค์กรและสถานศึกษา

ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ผู้บริหารควรมองภาพอนาคตที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายขององค์กร โดยอาศัยความรู้ ความเข้าใจ และทักษะด้านดิจิทัล ตลอดจนการมีโครงสร้างพื้นฐาน และแพลตฟอร์มดิจิทัลที่พร้อมสนับสนุนการทำงาน การสื่อสาร และการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล เพื่อพัฒนาองค์กรให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล

ด้านการสื่อสารดิจิทัล ผู้บริหารควรใช้เทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อการประชาสัมพันธ์ และการประสานงานกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยมุ่งสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง ความร่วมมือ และเครือข่ายทางการศึกษา อันนำไปสู่การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ จังหวัดระยองเป็นพื้นที่สำคัญในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน เช่น การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ การใช้ฐานข้อมูล และระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชนีญ วิธิบุญ และบุญช่วย ศิริเกษ (2567) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชนีญ อูหมล, เจริญวิษญู สมพงษ์ธรรม และจำรัส สอนกล้า (2567) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของ

ผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตติกาล ภูสังวาล และชาติชาย เกตุพรหม (2568) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของศิลา ดาทอง และธีรศักดิ์ อุปโมยอติชัย (2568) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการที่จำเป็นและแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของลลิตา ไสยสัตย์และศศิรดา แพงไทย (2568) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ปัจจัยส่วนบุคคลสะท้อนถึงความแตกต่างด้านพื้นฐานทางวิชาชีพ ระดับการเปิดรับเทคโนโลยี ความสามารถด้านดิจิทัล และมุมมองต่อภาวะผู้นำ จึงส่งผลให้การรับรู้และความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน ขณะที่ขนาดของสถานศึกษาไม่พบความแตกต่าง อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการและการขับเคลื่อนนโยบายด้านดิจิทัลอยู่ภายใต้กรอบมาตรฐานและแนวปฏิบัติเดียวกัน ทำให้บุคลากรในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีการรับรู้ในทิศทางที่ใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัญญุณีชา พรปทุมชัยกิจ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกัน โดยรวมมีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของวิรากร เจริญเชื้อ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า อายุและประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน โดยรวมมีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑาพลกุลและทัศนะ ศรีปัตตา (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล พบว่าขนาดของสถานศึกษาภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาสมรรถนะด้านการรู้ดิจิทัล โดยสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเครื่องมือดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์และเป็นระบบ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน ควบคู่กับการกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัลที่สอดคล้องกับเป้าหมายองค์กร มีการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการขับเคลื่อนองค์กร ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลในสถานศึกษา โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรม และใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานอย่างทั่วถึง รวมทั้งพัฒนาระบบการสื่อสารดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและเครือข่ายทางการศึกษา เป็นการนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของสุจรรยา ชาวสกุล (2563) กล่าวว่า การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลของผู้บริหาร หมายถึง การวิเคราะห์แนวโน้มและการคาดการณ์อนาคตด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนำไปสู่การสร้างวิสัยทัศน์และการวางแผนยุทธศาสตร์ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิรากร เจริญเชื้อ (2565) กล่าวว่า สร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศในสถานศึกษา

ให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนองค์ความรู้และเทคโนโลยีดิจิทัล ในการบริหารจัดการ การสร้างวัฒนธรรมองค์การโดยให้บุคลากรสร้างนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลประกอบด้วย 4 ด้าน รวม 20 แนวทาง โดยเรียงลำดับความต้องการจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ด้านการรู้ดิจิทัล ด้านการสื่อสารดิจิทัล และด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ทั้งนี้ผลการศึกษาสะท้อนว่าการเสริมสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลและการพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารและบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของการศึกษาในยุคดิจิทัลอย่างยั่งยืน

จากภาพที่ 2 สามารถสรุปองค์ความรู้เชิงโมเดลจากงานวิจัยภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกเชิงยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเชิงดิจิทัล ผ่านการบูรณาการเทคโนโลยี การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เชิงนวัตกรรม และการทำงานร่วมกันบนฐานข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งนำไปสู่การบริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพและการยกระดับคุณภาพการศึกษาในระยะยาว

สรุป

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 โดยภาพรวมมีอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการรู้ดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ โดยผู้วิจัยได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้านไว้ดังนี้ 1. ด้านการรู้ดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม มีจริยธรรม เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูและบุคลากรในการปรับตัวสู่ยุคดิจิทัล 2. ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัลที่ชัดเจน

มองการณ์ไกล พร้อมเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติจริงอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน และขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี

3. ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการทำงานร่วมกันและการเรียนรู้โดยเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม นำไปสู่ความร่วมมือและการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน

4. ด้านการสื่อสารดิจิทัล ผู้บริหารควรใช้การสื่อสารดิจิทัลในการถ่ายทอดนโยบายและข้อมูลอย่างรวดเร็ว ชัดเจน และทั่วถึง พร้อมเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้บริหารควรมีความสามารถในการวิเคราะห์และคาดการณ์แนวโน้มรวมถึงทิศทางของเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา สามารถส่งเสริมและสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมอย่างเป็นระบบ ตลอดจนมีความสามารถในการปรับกลยุทธ์และแนวทางการบริหารองค์กรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลได้อย่างยืดหยุ่นและมีประสิทธิภาพ

2. ผู้บริหารควรทำหน้าที่เป็นแบบอย่างในการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการสื่อสารและสร้างความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลอย่างเป็นระบบ ตลอดจนสนับสนุนการใช้โปรแกรมประชุมออนไลน์เป็นเครื่องมือในการประสานงานและดำเนินงานร่วมกับครูอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม

3. ผู้บริหารควรส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านการรู้ดิจิทัลให้แก่ครูและนักเรียน เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัย และมีจริยธรรม ตลอดจนสนับสนุนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับคุณภาพการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

เกตุชญา วงษ์เพิก. (2564). รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2. *วารสารวิจัย นวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยี*, 2(3), 66–74.

- ไกรยศ ภัทราวาท. (2559). รายงานการสัมมนาการศึกษาไทย 4.0. สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล
- จิรพล สังข์โพธิ์, สุวรรณ จันทร์วาสารกิจ และเสาวนีย์ อยู่ดีรัมย์. (2560). ภาวะผู้นำในการบริหารยุคดิจิทัล: องค์การไอทีและองค์การที่เกี่ยวข้องกับไอทีในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชูชาติ พุทธธา. (2561). องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางดิจิทัลสำหรับผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทวีสันต์ วิชัยวงษ์ และยุภาพร ยุภาศ. (2562). ภาวะผู้นำและทักษะในการบริหารงานในองค์การ. วารสารวิชาการแสงอีสาน, 16(2), 667-680.
- ปอ ไกรวิญญ์. (2560). กลยุทธ์การพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์การบริหารการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พัชนี วิธิบุญ และบุญช่วย ศิริเกษ. (2567). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดเลย. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 10(1), 1-15.
- พัทธนันท์ อุทมล, เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม และจรัส สอนกล้า (2567). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4. มหาวิทยาลัยราชธานี. วารสารมณีเชษฐารามวัดจอมมณี, 8(6), 85-95
- พิมพ์ิลา อำนวย. (2566). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ภาณุมาศ จันทร์ศรี. (2562). โมเดลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา: การวิจัยแบบผสมผสานวิธี (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รัตติกาล ภูสังวาล และชาติชาย เกตุพรหม (2568). แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. วารสารสถาบันวิจัยพิมลธรรม, 12(2), 207-224.
- ลลิตา ไสยสัตย์ และศศิรดา แพงไทย (2568). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3. Journal of Integration Social Sciences and Development, 5(1), 63-76.

- วิรากร เจริญเชื้อ. (2565). *ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลยหนองบัวลำภู* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
วิทยาลัย
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2560). ความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0. *วารสารสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 25(2), 45–60.
- สุชญา โกมลวานิช และคณะ. (2563). *องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23*. ใน สุรศักดิ์ วงศ์รัตนชีวิน (บ.ก.) การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 21 (น.700–708). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อภิสิทธิ์ ทนคำดี. (2560). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. สืบค้นเมื่อ 13 กันยายน 2568, จาก <http://www.trueplookpanya.com/knowledge/content/52232/-edu-t2s1-t2-t2s3->
- Flanagan, L. and Jacobsen, M. (2003). Technology leadership for the twenty-first century principal. *Journal of Educational Administration*, 41(2), 124–142.
- Gorton, C. and Gorton, B. (2018). Characteristics of digital leadership. Retrieved 2025, May 14, from <https://digileaders.com/6-characteristics-digitalleadership/>
- Krishnamurthi, R. (2014). Leadership excellence in the digital era. Retrieved 2025, August 18, from <https://www.dqindia.com/50137-2/>
- Stodd, J. (2014). *The social leadership handbook*. London, England: Sea Salt Learning.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper & Row.

